T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/61
KARAR NO : 2024/135
KARAR TR : 01/04/2024

ÖZET: Davacının, eşinin vefat etmesi nedeniyle, 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesi kapsamında 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti bulunmayan babasından yetim aylığı bağlanması talebinin sonuçsuz kalması karşısında, yetim aylığının bağlanması ile eşin ölümünden, aylığın bağlanma tarihine kadar olan ödemelerin yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılan davanın ADLİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : İ. D.
Vekili : Av. E. K.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
Vekili : Av. C. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin evli olmayıp, kendi çalışmasından kaynaklı olarak herhangi bir geliri de bulunmadığını, 05/08/2017 tarihinde vefat eden ve sigortalı olan eşinin sigortalılığı sebebiyle hak sahibi olarak aylık aldığını, 1989 yılında vefat eden ve Emekli Sandığı iştirakçisi babasından hak sahibi olarak yetim aylığı almasına engel bulunmadığını, söz konusu yetim aylığı bağlanması talebiyle yapılan başvurunun Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Arşiv Daire Başkanlığının 24/06/2019 tarihli 60383690/238105 sayılı yazısı ile *"... Dilekçenizde verilen bilgiler doğrultusunda 20768290970 T.C. Kimlik numaralı İ. D'in babası İ. Y.'nın kaydı tespit edilememiştir."* şeklinde sonuçsuz bırakıldığını, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun geçici 4. maddesinin bir, iki ve beşinci fıkralarında 5510 sayılı Kanun'un yürürlük tarihi öncesinde 08/06/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu uyarınca emekli olanlar yönünden uygulanacağına ilişkin mevzuatın açıkça ortaya koyulduğunu, buna göre davaya konu yetim aylığının bağlanması hususunda 5434 sayılı Kanun'un uygulanması gerektiğini belirterek, müvekkiline babasından dolayı hak sahibi olarak eşinin ölüm tarihi olan 05/08/2017 tarihinden itibaren yetim aylığı bağlanması ile eşin ölümünden, aylığın bağlanma tarihine kadar olan ödemelerin yasal faiziyle birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adliyargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. İstanbul Anadolu 19. İş Mahkemesi 07/10/2021 tarih ve E.2019/392, K.2021/345 sayılı kararı ile, uyuşmazlığın esasını inceleyerek davanın kabulüne, davacıya, eşinin ölüm tarihi olan 05/08/2017 tarihini takip eden aybaşından itibaren davalı kurum tarafından 4/1-c kapsamında 5434 sayılı Kanun'un 75. maddesi gereği yetim maaşı bağlanması gerektiğinin tespiti ile bu tarihten itibaren ödenmeyen yetim aylıklarının ay be ay olarak faizi ile birlikte davalı kurumdan alınarak davacıya ödenmesine karar vermiş, karara itiraz edilmesi üzerine, İstanbul Bölge Adliye Mahkemesi 34. Hukuk Dairesi 07/12/2022 tarih ve E.2022/227, K.2022/2917 sayılı kararla istinaf talebinin kabulü ile mahkeme kararının kaldırılmasına kesin olarak karar vermiştir. Kaldırma kararının ilgili kısımları şöyledir:

> *"...Somut olayda; Mahkemece yapılan yargılama sırasında ilgili Sosyal Güvenlik Merkezi ile ekindeki Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden gelen müzekkere cevabı ve eklerinden, müteveffa davacının 5434 sayılı yasa kapsamında kamu emeklisi olduğu, dava konusu ile ilgili yargılama görevinin; 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı yasa öncesinde 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre dava konusu edilen hususlar yönünden davada görevli yargı yerinin idari yargı mercileri olduğu, davacı talebinin de 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre İdari Yargı mercileri tarafından değerlendirilip hükme bağlanması gerektiği hususu değerlendirilerek, neticede davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile HMK 114/1-b maddesi ile 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar verilmesi hususunun öncelikle Mahkemece ele alınması gerektiği dikkate*

alınarak; davalı Kurum vekilininistinaf isteminin kabulü ile HMK 353/1-a-4 maddesi gereğince mahkeme kararının kaldırılarak, dosyanın Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmakla aşağıdaki hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM : Gerekçesi yukarıda açıklandığı üzere,

Davalı Kurum vekilinin istinaf isteminin kabulü ile İSTANBUL ANADOLU 19. İŞ MAHKEMESİ 2019/392 Esas-2021/345Karar sayılı07/10/2021 tarihli kararının HMK'nun 353/1-a-4 maddesi gereğince KALDIRILMASINA,

Gerekçe bölümünde belirtilen noksanlıklar giderilip, dava dilekçesindeki istemler yönünden denetime elverişli bir karar verilmesi için dosyanın İlk Derece Mahkemesine gönderilmesine,.."

3. **İstanbul Anadolu 19. İş Mahkemesi 08/03/2023 tarih ve E.2022/689, K.2023/146 sayılı kararı**ile, davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle HMK 114/1-b ve 115. maddeleri uyarınca dava şartı yokluğundan usulden reddine karar vermiş, bu karar istinaf edilmemesi üzerine kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir :

"...Somut olayda; Mahkememizce yapılan yargılama sırasında ilgili Sosyal Güvenlik Merkezi ile ekindeki Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünden gelen müzekkere cevabı ve eklerinden, müteveffa davacının 5434 sayılı yasa kapsamında kamu emeklisi olduğu, dava konusu ile ilgili yargılama görevinin; 01/10/2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı yasa öncesinde 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre dava konusu edilen hususlar yönünden davada görevli yargı yerinin idari yargı mercileri olduğu, davacı talebinin de 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre İdari Yargı mercileri tarafından değerlendirilip hükme bağlanması gerektiği anlaşılmakla davanın yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile HMK 114/1-b maddesi ile 115/2 maddeleri uyarınca usulden reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur..."

4. Davacı vekilibu kez, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Arşiv Daire Başkanlığının 24/06/2019 tarihli 60383690/238105 sayılı işleminin iptali ile, müvekkiline babasından hak ettiği yetim aylığının, eşinin ölüm tarihinden itibaren yasal faiziyle birlikte ödenmesi istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

5. **Ankara 13. İdare Mahkemesi 11/01/2024 tarih ve E.2023/678 sayılı kararı** ile, uyuşmazlığın çözümümde Mahkemelerinin görevli olmadığına, adli yargı yerinin görevinde olduğuna, görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına, Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilmesine değin işin incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Uyuşmazlıkta, davacı tarafından İstanbul Anadolu 19. İş Mahkemesi'ne açılan dava, her ne kadar davacının babası İ. Y.'nın sigortalılığının 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunduğu gerekçesiyle usul yönünden reddedilmiş ise de, Mahkememizin 18/10/2023 ve 29/11/2023 tarihli ara kararları ile davalı idareden davacının babası İ. Y.'nın hangi Kanun(5510, 5434, 506) kapsamında sigortalı(SSK, Bağ-kur, Emekli Sandığı) olduğu ve 5434 sayılı Kanuna tabi herhangi bir hizmetinin yahut iştirakçiliğinin bulunup bulunmadığının sorulması üzerine ara kararlarına cevaben sunulan 04/01/2024 tarih ve 87560281 sayılı yazıda; "Davacı İ. D.'in babası İ. Y. hakkında Kurumumuz kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 5510 sayılı Kanunun 4/1-a bendi (506 sayılı Kanuna) kapsamında sigortalı olduğu, bunun dışında 4/1-b (Bağ kur) ve 4/1-c (5434 Emekli Sandığına) bendi kapsamında herhangi bir sigortalılığı bulunmadığı gibi Kurumumuzca herhangi bir statüde emekli aylığı bağlanmadığı, ayrıca 5434 sayılı kanuna tabi herhangi bir hizmetinin ve iştirakçiliğinin bulunmadığı anlaşılmıştır." ifadelerine yer verildiği, yazı ekinde sunulan hizmet döküm belgesinde de adı geçenin yalnızca 506 sayılı Kanun kapsamında hizmetinin bulunduğu anlaşıldığından, davacının, 5434 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir hizmeti bulunmadığı sabit olan babasından hak sahibi olarak yetim aylığı bağlanması talebine yönelik uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

6. T.C Anayasası'nın 158. maddesinin son fikrası şöyledir:

"Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır."

7. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun, (Mülga: 31/5/2006-5510/106 md.) 75. maddesi şöyledir:

" (8/6/1949 tarih ve 5434 sayılı Kanunun hükmüdür.)

Kendisinin aylık bağlanacak olanların ölümü tarihinde, evli bulunmıyan kız çocuklarına aylık bağlanır.

Evlenme dolayısiyle aylığı kesilmiş olanlardan sonradan boşanan veya dul kalanların da eski aylıkları bağlanarak ödenir"

8. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"Amaç"* başlıklı 1. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunun amacı, sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortası bakımından kişileri güvence altına almak; bu sigortalardan yararlanacak kişileri ve sağlanacak hakları, bu haklardan yararlanma şartları ile finansman ve karşılanma yöntemlerini belirlemek; sosyal sigortaların ve genel sağlık sigortasının işleyişi ile ilgili usûl ve esasları düzenlemektir."

9. 5510 sayılı Kanun'un *"Kapsam"* başlıklı 2. maddesi şöyledir:

"Bu Kanun; sosyal sigortalar ile genel sağlık sigortasından yararlanacak kişileri, işverenleri, sağlık hizmeti sunucularını, bu Kanunun uygulanması bakımından gerçek kişiler ile her türlü kamu ve özel hukuk tüzel kişilerini ve tüzel kişiliği olmayan diğer kurum ve kuruluşları kapsar."

10. 5510 sayılı Kanun'un *"Sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci fıkrasının ilgili kısmı şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)
Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,
a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
b) Köy ve mahalle muhtarları ile hizmet akdine bağlı olmaksızın kendi adına ve hesabına bağımsız çalışanlardan ise;
1) Ticarî kazanç veya serbest meslek kazancı nedeniyle gerçek veya basit usûlde gelir vergisi mükellefi olanlar,
2) Gelir vergisinden muaf olup, esnaf ve sanatkâr siciline kayıtlı olanlar,
3) Anonim şirketlerin yönetim kurulu üyesi olan ortakları, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerin komandite ortakları, diğer şirket ve donatma iştiraklerinin ise tüm ortakları,
4) Tarımsal faaliyette bulunanlar,
c) Kamu idarelerinde;
1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,
2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar, sigortalı sayılırlar."

11. 5510 sayılı Kanun'un "*Uyuşmazlıkların çözüm yeri*" başlıklı 101. maddesi şöyledir:

"Bu Kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar iş mahkemelerinde görülür."

12. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ikinci fıkrası şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)
...
Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır."

B. Yargı Kararları

13. 5510 sayılı Kanun'un iptali amacıyla açılan davada Anayasa Mahkemesi, 15/12/2006 tarih ve E.2006/111, K.2006/112 sayılı kararıyla, anılan Kanun'un birçok maddesi ile birlikte, bu Kanun'un yürürlük tarihinden önce 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine tabi olarak görev yapmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlilerini diğer sigortalılarla aynı sisteme tabi kılan, başta 4/c maddesi hükümlerin iptaline karar vermiş; bu karardan sonra kabul edilen 17/04/2008 tarih ve 5754 sayılı Kanun'la 5510 sayılı Kanun'da düzenlemeler yapılmış ve anılan Kanun'a eklenen geçici 1. ve geçici 4. maddelerle, 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1 Ekim 2008 tarihinden önce 5510 sayılı Kanun'un 4. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında olan memurlar ile diğer kamu görevlileri ile bunların dul ve yetimleri hakkında, bu Kanun'la yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılacağı hüküm altına alınmıştır. 5754 sayılı Kanun'un bazı hükümlerinin iptali istemiyle açılan dava Anayasa Mahkemesinin 30/03/2011 tarih ve E.2008/56, K.2011/58 sayılı kararı ile reddedilmiştir.

14. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinde yer alan *"...bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür."* bölümünün iptali istemiyle yapılan itiraz başvurusunda, Anayasa Mahkemesinin 25/01/2012 tarih ve 28184 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 22/12/2011 tarih ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararıyla davayı redle sonuçlandırmakla birlikte; söz konusu kararını Mahkememiz önündeki

uyuşmazlığa ışık tutacak şekilde şu gerekçeye dayandırmıştır:

> *"...5754 sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, evvelce olduğu gibi 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacaklar ve bunların emeklileri bakımından da aynı Kanun hükümleri uygulanmaya devam edecek; ancak 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlileri olarak çalışmaya başlayanlar ise 5510 sayılı Kanunun 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacak ve haklarında 5434 sayılı Kanun değil, 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esaslar uygulanacak; ihtilaf halinde de adli yargı görevli bulunacaktır. 5754 sayılı Kanunun yürürlüğüyle birlikte, artık Sosyal Sigortacılık esasına göre faaliyet gösteren ve yaptığı, tesis ettiği işlem ve muameleler idari işlem sayılamayacak bir sosyal güvenlik kurumunun varlığından söz etmek gerekli bulunmaktadır. 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçisi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden ise Sosyal Güvenlik Kurumu'nun tesis edeceği işlem ve yapacağı muameleler idari işlem niteliğini korumaya devam edecek, bunlara ilişkin ihtilaflarda da evvelce olduğu gibi idari yargı görevli olmaya devam edecektir. Bu bakımdan 5510 sayılı Kanunun yürürlüğünden sonra, prim esasına dayalı yani sistemin içeriği ve Kanun kapsamındaki iş ve işlemlerin niteliği göz önünde bulundurulduğunda, itiraz konusu kuralla, yargılamanın bütünlüğü ve uzman mahkeme olması nedeniyle Kanun hükümlerinin uygulanması ile ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasa'ya aykırılık görülmemiştir. Ancak, yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır..."*

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 01/04/2024 tarihli toplantısında; dosya üzerinde 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Savcı Dr. Berrak YILMAZ davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet SavcısıHalil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davacı tarafından eşinin vefat etmesi nedeniyle, 5434 sayılı Kanuna tabi hizmeti bulunduğunu iddia ettiği babasından yetim aylığı bağlanması ile eşin ölümünden aylığın bağlanma tarihine kadar olan ödemelerin yasal faiziyle birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

18. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanunu, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanunu ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

19. Kanun koyucu tarafından geçici 4. madde ile 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden önce Sosyal Güvenlik Kanunları uygulanmak suretiyle hak sahiplerine bağlanan gelir veya aylıkların durum değişikliği sebebine bağlı olarak kesilmesi veya yeniden bağlanmasında, yine anılan hükümlerin esas alınması gerektiğinin benimsendiği anlaşılmaktadır. Bu durumda 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin "*idari işlem*" ve "*idari eylem*" niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal ve2/1-b maddesinde belirtilen,idari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtelolanlar tarafından açılan tam yargıdavaları kapsamında bulunan, 5754 sayılı Kanun'un yürürlük tarihinden önce, Emekli Sandığından emekli aylığı

almakta iken vefat eden iştirakçiden kaynaklanan yetim aylığı işleminden kaynaklanan davanın görüm ve çözümünün idari yargı yerinde görüleceğinde kuşku yoktur. Bu kapsama girmeyen durumlarda ise 5510 sayılı Kanun'un uyuşmazlıkların çözüm yerine ilişkin genel hüküm niteliğindeki 101. maddesinde yer alan bu Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların iş mahkemelerinde görüleceğine ilişkin açık hüküm gereğince adli yargı yerinin görevli olduğu açıktır.

20. Dava dosyasının incelenmesinden, Ankara 13. İdare Mahkemesi tarafından E.2023/678 sayılı dosyada temin edilen Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı, Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Kamu Görevlileri Emeklilik Daire Başkanlığının 04/01/2024 tarih ve ...87560291 sayılı yazısında, davacının 1989 yılında vefat eden babası hakkında kurum kayıtlarının incelenmesi neticesinde, 5510 sayılı Kanun'un 4/1-a bendi (506 sayılı Kanun) kapsamında sigortalı olduğu, bunun dışında 4/1-b (Bağ-kur) ve 4/1-c (5434 sayılı Kanun) bendi kapsamında herhangi bir sigortalılığı bulunmadığı gibi kurumca herhangi bir statüde emekli aylığı bağlanmadığı, ayrıca 5434 sayılı Kanuna tabi herhangi bir hizmetinin ve iştirakinin bulunmadığının bildirildiği anlaşılmaktadır.

21. Bu durumda, davacının 5510 sayılı Kanun'un geçici 4. maddesinde yer alan 5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri kapsamında bulunmayan babasından yetim aylığı bağlanmasına ilişkin talebiyle ilgili olarak, Kanun'un 101. maddesindeki amir hüküm uyarınca 5510 sayılı Kanun'un uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde, adli yargının görevli bulunduğu sonucuna varılmıştır.

22. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Ankara 13. İdare Mahkemesince yapılan başvurunun kabulü ile, İstanbul Anadolu 19. İş Mahkemesinin 08/03/2023 tarih ve E.2022/689, K.2023/146 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Ankara 13. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile İstanbul Anadolu 19. İş Mahkemesinin 08/03/2023 tarih ve E.2022/689, K.2023/146 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

01/04/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN